

صورتجلسه کار گروه تبیین و تدوین بیست پروژه تحول گرا برای شهر با محوریت شهرداری قزوین - دور سوم
آقای ظاهری: - در ادامه بحث جلسات گذشته در ارتباط با باغات سنتی، این هفته نمایندگانی به عنوان میهمان از سازمان جهاد کشاورزی، نماینده باغداران، سازمان فضای سبز و باغستان های سنتی دعوت گردیده و در جلسه حضور دارند.

- در سنوات گذشته، شهرداری اقدامات ذیل را در خصوص باغات، انجام داده است:

- تشکیل سازمان باغات سنتی
- اقداماتی که در گذشته انجام می شده، امسال نیز به صورت مستمر ادامه یافته است.
- تملک کنار جاده در دو راه همدان، امسال در دست انجام است.

- جلسه پیش به این نتیجه رسیدیم که اصل نظام باغداری مشکل دارد:

- توجیه اقتصادی ندارد.
- نسل جدید اشتیاق به کار در باغات ندارد.
- باغات سنتی باید مدرنیزه شود.

آقای اکبری (کارشناس جهاد کشاورزی):

- بیانیه ششم کارگروه قزوین +20 در بخش باغات سنتی تقریباً هر آنچه که باید گفته میشد را شامل گردیده است. جو امروز جامعه، جو صنعتی و ساختمانی است. یک زمانی باغات سنتی قزوین به عنوان یکی از عجایب مطرح میشد اما امروزه باغداری و کشاورزی جای خودش را به صنعت و ساختمان داده و به همین دلیل شاهد خراب شدن باغات هستیم، پس نباید ابتدا از باغدارها و کشاورزان شروع کنیم، باید از صنعتکاران و مهندسان ساختمان شروع نمائیم و در این میان میتوان سه رویکرد متفاوت را در پیش گرفت:

1. فکر کنیم باغات یک زائده هستند و باید با یک شهرسازی خوب آنها را از بین ببریم.
2. بی تفاوت از کنار آنها بگذریم.
3. با داشتن سرمایه اجتماعی (اعتماد و تعهد، مشارکت عمومی، همبستگی اجتماعی و هدف مشترک) باغات را حفظ و احیاء کنیم و در رسیدن به این هدف فقط از سازمان جهاد کشاورزی انتظار نداشته باشیم، به یک عزم شهرستانی نیاز است.

مهندس پیله فروش (کارشناس جهاد کشاورزی):

- سازمان جهاد کشاورزی از سال 86 تا 90 حدود 700 میلیون تومان برای احیاء باغات سنتی هزینه کرده است:

- سال 86 : 65 میلیون تومان در ساماندهی دریاچه ها و آب بندها هزینه شده است.
- سال 87 : 75 میلیون تومان جهت ساخت و توزیع دریاچه های آب رسانی هزینه شده است.
- سال 88 : 100 میلیون تومان جهت تغذیه پایه درختان پسته در استان هزینه شده است.
- سال 89 : 32000 نهال پسته بین باغداران توزیع شده است، تهیه و نصب تانکرهای آب در باغات و هزینه هایی جهت مبارزه با علف هرز در باغات صورت گرفته است.
- در همین سال، 118 میلیون تومان بابت خرید 120 دستگاه کشاورزی هزینه شده که 40٪ از یارانه ها تأمین شده و 60٪ آن را باغداران دادند.
- سال 90 : این پروژه ها در سال 90 ادامه پیدا کرده است و 120 دستگاه علف تراش و خاک ورز و تانکر در باغستان ها توزیع شده است و 50000 اصله نهال گلدانی پسته در اختیار باغدارها قرار گرفته است.
- کلاس های آموزشی بویژه در رابطه با پسته، انگور و بادام برگزار شده است.
- یکی از برنامه هایی که در دستور کار قرار دارد تهیه یک بانک اطلاعاتی از باغات و بهره برداران از آنها می باشد، که باید مشخص شود چقدر باغ وجود دارد و بر طبق آن برنامه ریزی صورت پذیرد.
- دو نفر نیروی کارشناس به کارهایی که مربوط به باغستان های سنتی می گردد، اختصاص یافته است.
- هدف از اجرای پروژه ها مخصوصاً خرید ادوات یارانه ای این بوده که خسارت ها کاهش یابد.

آقای تدین (نماینده باغداران):

- یکی از اساسی ترین مشکلات، مشکل آب است.
- شهرداری در هنگام بارندگی جهت جلوگیری از آب گرفتگی معابر، کسوها را می اندازد و این باعث می شود که آب به سمت باغات نرود در صورتی که نیاز به این کار نمی باشد و خود باغداران نمی گذارند این بارندگی ها به شهر صدمه بزند.
- امروزه دیگر باغداری به صرفه نیست.
- شهرداری مجوزهایی (مثلاً بر جاده تهران) جهت ساخت و ساز صادر کرده است در صورتی که برای دیگر باغات چنین مجوزی صادر نمی کند که ادامه این روند تاثیر نامطلوب بر باغات خواهد گذاشت.

صورتجلسه کار گروه تبیین و تدوین بیست پروژه تحول گرا برای شهر با محوریت شهرداری قزوین - دور سوم

- تأمین امنیت باغات بسیار مهم است (وجود معنادار در باغات).
- نزدیک به 500 عدد ادوات یارانه ای در اختیار باغداران نهاده شده که در بهبود وضعیت باغات بسیار موثر بوده است.
- در رابطه با ساخت کانکس یا ساخت و ساز با مصالح، باید بررسی های بیشتر و تجدید نظرهای صورت گیرد.
- با وجود تشکیل تعاونی باغستان ها در دو سال گذشته، در جلسات مرتبط با باغات، کسی از باغداران دعوت به عمل نمی آورد.
- ادوات داده شده از طرف سازمان جهاد کشاورزی تحول زیادی ایجاد نموده است.
- شهرداری اگر بودجه ای را مثلا برای خرید تیلرها اختصاص دهد در احیاء باغات بسیار موثر خواهد بود.
- امسال آتش سوزی کمتر بوده و بسیاری از باغات آباد شده است ولی نسل جدید حاضر به کار در باغستان ها نیست.
- همیشه از باغستان ها صحبت می کنیم ولی هیچ وقت حرف از باغدارها نمی زنیم، باید باغدارها را تشویق نمائیم و آموزش های صحیح بدهیم و ادوات در اختیارشان قرار دهیم برای آباد سازی باغ ها، مثلا سازمان جهاد کشاورزی پول 2/3 آب باغدارها را به شرکت آب منطقه ای پرداخت کرده است ولی بودجه سازمان باغستان ها باید چند برابر شود.
- همانطور که شهروندان برای برق، پسماند، فاضلاب و... به شهرداری و سازمان های دولتی عوارض می دهند، باید یک بخش از عوارض را بابت هوای خوبی که از طریق باغات تامین می گردد و آن را استنشاق می کنند، بپردازند.
- باید تمامی مدیران و سازمان های دولتی و ادارات با محوریت استانداری در باغستان ها سهیم باشند.

راهکارها:

- جلوگیری از ورود فاضلاب شهری به باغستان
- مشارکت دستگاههای دولتی و مدیریت شهری در هزینه های حفظ و نگهداری باغات به منظور تأمین سرانه های فضای سبز
- واقعا اگر این باغستان نبود، زمین های اطراف شهر خیلی بیشتر از این ساخت و ساز شده بود.
- جلوگیری از ساخت و ساز غیر مجاز
- جلوگیری از تخلیه نخاله و ضایعات در باغستان
- تسریع در ساخت و ساز مورد نیاز باغداران
- تأمین آب خام (انهار و یا تانکر)
- فرهنگ سازی جهت حفظ محیط زیست و آشنا نمودن مردم با باغستان
- تأمین آب مورد استفاده باغستان جهت تغذیه سفره های زیرزمینی که خیلی مهم است و اصلا اداره آب باید آب مجانی در اختیار باغدارها قرار دهد.
- احیای چاه های سنتی که لاقال آب شرب مورد نیاز باغداران تامین شود.
- اصلاح حریم رودخانه ها و حفاظت و مراقبت از حق آبه ها
- هدایت فاضلاب تسویه شده به باغستان
- تأمین نیاز مسکن باغداران
- به استناد ماده 9 قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغات مصوب 85/8/1، به منظور حمایت از تداوم کاربری اراضی و باغ های واقع در داخل محدوده قانونی شهرها و شهرک هائی که در طرح تفصیلی و جامع دارای کاربری کشاورزی می باشد، دولت و شهرداری موظفند تسهیلات و خدمات شهری مطابق تعرفه فضای سبز در اختیار بگذارند.

آقای ظاهری : با تاسیس سازمان باغستانها میتوان یک تحول جدی و اساسی را در بحث احیاء باغات انتظار داشت.

آقای کاظمی:

- همه مشکل باغات حاصل درونی می باشد.
- متورم شدن شهر یک مشکل اساسی و تهدید دائمی برای باغات است.
- اگر باغی از بین می رود به این دلیل است که گروه ایده پردازی، راهبردی، تصمیم گیری و اجرا هیچکدام با هم نیستند.
- در پاره ای از موارد، کمیسیون ماده 5، باعث نابود شدن شهر می شود.
- طرح جامع شهری (مشاور شارمند) اجرا نمیشود.
- سرعت تخریب باغات از احیای آنها بالاتر بوده است.

- صورتجلسه کار گروه تبیین و تدوین بیست پروژه تحول گرا برای شهر با محوریت شهرداری قزوین - دور سوم
- صحبت های خوب مطرح می شود ولی تصمیمات مخالف آن ها در جای دیگری گرفته می شود و سیاست های غلط شهرسازی ما را به این سمت و سو می برد
 - چون دیدگاه های شهرسازی حاکم و مسلط بر دیدگاههای فضای سبز شهری است.
 - درمورد حفظ باغات سنتی باید دو مدیریت اعمال کرد.
 - 1. مدیریت درونی: مدیریت درونی باغستان های سنتی
 - 2. مدیریت بیرونی: مدیریت های شهری اعمال شده از بیرون برای حفظ باغات سنتی
 - بیابیم گزارشی از میزان تخریب باغات سنتی تهیه کنیم و روی آسیب های وارد شده به باغات نسخه بپیچیم.
 - نظام مالکیت باغات نیز باید درست شود. مثلا ملک مورثی باغات به یک نفر برسد و اجازه تفکیک آن بین وراث را ندهیم.
 - سازمان باغستان به تنهایی نمی تواند مانع از تغییر کاربریها گردد و به یک همکاری و عزم جدی از سوی کلیه دستگاههای مرتبط نیاز می باشد.
 - در نهایت می بایست درمورد حدود اختیارات سازمان فضای سبز و باغستان های سنتی بحث و نتیجه گیری شود.

آقای رحمانی:

- اولین جلسه سازمان باغستان ها در دی ماه 90 تشکیل شده است.
- شورای سازمان متشکل از نمایندگان سازمان جهاد کشاورزی، مسکن و شهرسازی، محیط زیست، میراث فرهنگی، نماینده امام جمعه، شورای شهر، شهردار و استاندار می باشد و یک هیئت مدیره ای نیز تشکیل شده است.
- تا به امروز چندین راه شوسه جهت دسترسی به باغات ساخته شده است.
- بحث خرید آب از کانال را (بالای 100 میلیون تومان) داشتیم.
- بحث حفر چاه را در دل باغات داشتیم.
- بحث لایروبی به دلیل هدر رفتن آب در نهر ها و جوی ها و ... را بسیار زیاد داشتیم ولی در بعضی جاها باید حتما لودر داشته باشیم.
- بحث حفاظت از باغستان ها جهت جلوگیری از ساخت و ساز در درون آن ها از طریق گروههای نظارت سیار اعمال می گردد.
- علف زنی جهت جلوگیری از آتش سوزی انجام شده است.
- باید یک جامعه شناسی از باغدارها تهیه گردد چون به محض ازبین رفتن مالک، بچه هایش به دلیل مکانیزه نبودن باغ، حاضر به ادامه کار باغداری نیستند.
- باید یک باغ پایلوت را داشته باشیم (در محدوده ولیستان روبروی اداره دخانیات اجرا شده است).
- بودجه پیشنهادی برای سازمان 2 میلیارد بوده که شهردار محترم با توجه به اهمیت موضوع مبلغ 3 میلیارد دیگر نیز برای تملک اضافه نموده است.
- و در نهایت بدون همکاری باغداران هیچ کاری نمی توان کرد.

آقای محمد نیا:

- مشاهدات و تجربیات خود در خصوص سیستم حفظ و نگهداری فضای سبز در کشور فرانسه (در دوران دانشجویی خود) را ارائه نمودند.
- شهرداری افرادی را که در حفظ، نگهداری و توسعه فضای سبز تلاشهایی نموده بودند را مورد شناسایی قرار داده و سپس به نحو مقتضی از آنها تقدیر و تشکر به عمل آورده و عکس آنها را در مجلات چاپ می نمود که این امر موجب تشویق دیگران در اهتمام به موضوع فضای سبز می گردید.

آقای ظاهری:

ادامه بحث در جلسه آینده با حضور مجدد مهمانان این جلسه، در دستور کار خواهد بود.

پایان